

Neem je dorp mee in handen!

Heb je na het lezen van deze brochure nog vragen?

Neem dan contact op met

Veerle van Westen

Adviseur Dorpenbeleid

Tel: 03 240 58 08

Veerle.vanWesten@provincieantwerpen.be

Inhoudstafel

Dorpenbeleid	4
Platteland	7
Wonen	9
Sociale economie	11
Zorg	13
Aangepast vervoer	15
Winkelen	17
Participatie	21
Lokaal voedsel	23
Duurzaam wonen	

Voorwoord

Neem je dorp in handen

De wereld staat niet stil. Integendeel, om ons heen lijkt alles steeds sneller te evolueren. De gevolgen van globale fenomenen als klimaatverandering, wijzigende bevolkingssamenstelling of toenemend marktdenken laten zich overal voelen, van de grootstad tot de kleinste gemeente.

Voor veel dorpen en gehuchten op het platteland zijn de uitdagingen groot : de bevolking veroudert, de bakker en de slager houden het voor bekeken, er is minder openbaar vervoer, het postkantoor verdwijnt, mensen vereenzamen, ... Toch is het niet allemaal kommer en kwel. Er steekt ook een nieuwe dynamiek de kop op : burgers nemen steeds vaker zelf het heft in handen om het verschil te maken. Voor lokale besturen ligt daar een geweldige opportuniteit.

Met deze gids wil de provincie Antwerpen besturen handvaten aanreiken om die kans te grijpen. Zo kunnen ze volop inzetten op veerkrachtige dorpen. Samen met hun inwoners en het lokale verenigingsleven pakken ze vandaag al de uitdagingen van morgen aan in een participatief en co-creatief proces.

Deze uitgave past in een dorpenbeleid op maat dat de provincie Antwerpen uitbouwt voor haar steden en gemeenten. In dit boekje vind je meer uitleg bij het traject en de ondersteuning die het Departement Welzijn, Economie en Plattelandsbeleid (DWEPE), vzw RURANT en Kamp C aanbieden.

Op een aantal plaatsen is al met succes gewerkt aan een grotere veerkracht. Laat deze goede voorbeelden een extra stimulans zijn om zelf ook aan de slag te gaan.

Ik wens je daarbij veel succes.

Peter Bellens
Gedeputeerde voor Plattelandsbeleid
Provincie Antwerpen

Dorpenbeleid

Een dorp is niet alleen een plek waar we wonen ... We werken er, gaan er naar school, doen boodschappen, gaan er sporten of ontspannen, we groeien er op en worden er oud, we ontmoeten er vrienden, familie en burens, we rijden er doorheen of fietsen er naartoe.

Een dorp is die plek op het platteland waar veel activiteit samenkomt. Dorpen kan je zien als de motor van de streekontwikkeling op het platteland. Daarom werken we aan een provinciaal beleid voor veerkrachtige dorpen.

Veerkrachtige dorpen

Dorpen zijn anders dan vroeger. Ze zijn aan verandering onderhevig en dat brengt uitdagingen met zich mee. Denk bijvoorbeeld aan vergrijzing, het verdwijnen van basisvoorzieningen en sociale kwetsbaarheid. Veerkrachtige dorpen kunnen omgaan met deze uitdagingen. Ze hebben een sterke sociale cohesie en werken aan innovatieve en integrale oplossingen die zorgen dat het dorp ook in de toekomst voor iedereen leefbaar blijft.

Dorpen en **veerkracht**

Als provincie begeleiden we gemeenten bij het opstellen van een integraal, gefundeerd en gedragen actieplan voor hun dorp.

Zo'n traject wordt op dit moment getest in een aantal pilotdorpen. Heb je hier ook interesse voor of wil je meer informatie, neem dan contact op met de adviseur Dorpenbeleid via onderstaande gegevens.

Procesmatige en inhoudelijke ondersteuning

Dorpentraject

Procesmatige begeleiding van gemeenten voor het opmaken van een integraal, gefundeerd en gedragen actieplan om de veerkracht van hun dorpen te vergroten. Onderdelen van de begeleiding zijn een brede analyse van het dorp (cijfermatig, beleidsmatig en door het bevragen van sleutelfiguren), een participatietraject en het gericht verwijzen naar mogelijke provinciale ondersteuning bij de uitvoering van acties.

www.provincieantwerpen.be/aanbod/dwep/dlp/plattelandsbeleid/dorpenbeleid.html

Contactpersoon

Veerle van Westen
Adviseur Dorpenbeleid
Tel: 03 240 58 08

Veerle.vanWesten@provincieantwerpen.be

De Bonten Hanne

In Oosterlo, deelgemeente van Geel, sloegen enthousiaste dorpsbewoners en de stad de handen in elkaar om letterlijk en figuurlijk samen de turnzaal van de lokale Freinetschool om te bouwen tot een levendig ontmoetingscentrum, 'De Bonten Hanne' gedoopt.

Waarom is dit project belangrijk voor het dorp?

Het verenigingsleven in Oosterlo was op sterven na dood door het gebrek aan een ontmoetingsruimte. Met De Bonten Hanne hebben de bewoners terug een ontmoetingscentrum, dat vaak gebruikt wordt en waar ze trots op kunnen zijn. De lokale verenigingen hebben een overkoepelende vzw opgericht voor de uitbating van de zaal.

<i>Betrokken partners</i>	Stad Geel, Freinetschool Steltloper, Oudercomité Freinetschool, Kerkfabriek Oosterlo, Raad van verenigingen Oosterlo (K.A.V., K.W.B., Ziekenzorg, Harmonie "de Eendracht", Kookkunstclub, Toneelgroep Spanter, Natuurpunt)
<i>Rol van de provincie</i>	Financiële ondersteuning via plattelandssubsidie (Leader Midden-Kempen)
<i>Realisatieperiode</i>	5 september 2015 werd de ontmoetingsruimte officieel geopend
<i>Meer informatie</i>	www.bontenhanne.be Fons Geerinckx – 014 86 84 59 – fons.geerinckx@base.be Jo Geukens – 014 86 84 05 – jo.geukens@telenet.be

Dorpen en platteland

Plattelandsbeleid is bij uitstek een horizontaal beleidsdomein, waarin samenwerking tussen eerder sectorale beleidsdomeinen centraal staat. Dorpenbeleid is een onderdeel van het provinciaal plattelandsbeleid. Met de plattelandssubsidies wil de provincie dan ook de nodige impulsen geven aan meer veerkrachtige dorpen. Dit gebeurt door financiële en inhoudelijke steun te bieden aan projecten waarin samenwerking centraal staat, die van onderuit ontstaan zijn en die ingebed zijn in de lokale gemeenschap.

Financiële ondersteuning

Plattelandssubsidies

Subsidies voor projecten rond dorpskernvernieuwing en participatie in dorpen voor gemeenten, middenveldorganisaties en ondernemers.

www.provincieantwerpen.be/platteland

Contactpersoon

Tinne Van Looy
adviseur Platteland

Tel: 03 240 58 31

GSM: 0473 87 18 11

tinne.vanlooy@provincieantwerpen.be

“Het is niet omdat je iets uit gewoonte doet dat het de enige, de juiste manier is. Soms moet je net met gewoonten durven breken om tot iets beters te komen.”

geWOONtebreker

geWOONtebreker is een participatief traject waarin gemeenten samen met hun inwoners hun woongeWOONten onder de loep nemen en hun WOONGewoontes doorbreken om ook in de toekomst kwalitatief wonen mogelijk te maken. Het traject focust steeds op een thema: wonen en zorg (Westerlo), wonen en densiteit (Malle), wonen en eigenheid (Wijnegem), wonen en mobiliteit (Nijlen), ...

Waarom is dit project belangrijk voor het dorp?

‘Wonen’ gaat al snel over alle facetten van het leven: wonen is onlosmakelijk verbonden met mobiliteit, sociaal weefsel, energie, school en werk, vrije tijd en ontspanning. Dit project zorgt voor een brede, horizontale kijk. Bewoners van het dorp ontwikkelen de reflex om meer integraal te denken en gewoonten in vraag te stellen om zo te komen tot betere gewoonten.

<i>Betrokken partners</i>	gemeente Malle, Nijlen, Wijnegem, Westerlo, Ar TUR, Tri.Zone, Kamp C
<i>Rol van de provincie</i>	Financiële en inhoudelijke ondersteuning van de 4 piloottrajecten Opmaak van inspiratiegids waarin tips en tricks, ervaringen, ... uit de 4 trajecten zullen gebundeld worden ter inspiratie van andere besturen.
<i>Realisatieperiode</i>	2016-2018
<i>Meer informatie</i>	https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dwep/dwg/gewoontebreker.html http://trizone.be/cases/gemeente-beerse-2013-2014/ https://centrum.ar-tur.be/2014/11/28/cahier-2-wonen/

Dorpen en **Wonen**

Woonbeleid levert een actieve bijdrage aan het recht op menswaardig wonen. Het provinciaal woonbeleid is toekomstgericht, duurzaam en heeft aandacht voor kwetsbare groepen. Zeker in dorpen richt het beleid zich op het tot stand komen van woningen en woonomgevingen die zuinig omgaan met ruimte en grondstoffen, voorzieningen binnen bereik hebben en waar het samenleven van inwoners bevorderd wordt. De richtinggevende principes in het woonbeleid zijn dan ook: diversiteit, collectiviteit, connectiviteit en densiteit.

Inhoudelijke ondersteuning

geWOONtebreker

Besturen en burgers die anders (willen leren) denken over wonen kunnen geWOONtebreker volgen via beelden en filmpjes. Vier inspirerende participatieve trajecten rond wonen en thema's als zorg, mobiliteit, verdichting en eigenheid zullen resulteren in een inspiratiegids die wordt voorgesteld op het slotevenement aan het einde van het project, zomer 2018.

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dwep/dwg/gewoontebreker.html>

Financiële ondersteuning

Impulssubsidie voor innovatieve woonprojecten

Impulssubsidies voor organisaties die innovatieve woonprojecten willen opstarten. De projecten moeten kaderen binnen de provinciale visie op wonen en bijdragen aan de doelstellingen van het provinciaal woonbeleid.

https://www.provincieantwerpen.be/provinciebestuur/subsidies.masterdetail.html/p_detail_url/nl/dwep/dienst-welzijn-en-gezondheid/subsidies/impulssubsidie-voor-innovatieve-projecten-wonen.html

Contactpersoon:

Mariska Vonck
adviseur Wonen
Tel: 03 240 56 15

mariska.vonck@provincieantwerpen.be

Buurtkar Bornem

De Buurtkar is een mobiele buurtwinkel in Bornem. Alle inwoners (van minder mobiele inwoners tot drukbezette tweeverdieners) kunnen verse producten en andere levensmiddelen aan de kar kopen.

Daarnaast is De Buurtkar een mobiel dienstencentrum: mensen kunnen er terecht met allerlei vragen over zorg en welzijn of gemeentelijke dienstverlening. De kans is groot dat ze aan de kar andere buurtbewoners ontmoeten. Tenslotte biedt De Buurtkar kans op sociale tewerkstelling: mensen met minder mogelijkheden op de reguliere arbeidsmarkt staan in voor de voorbereiding van de kar, zoals het vullen met levensmiddelen.

Waarom is dit project belangrijk voor het dorp?

In 2015 startte Ecoso in samenwerking met de gemeente Bornem een pilotproject op om tegemoet te komen aan de sociale noden van een ouder wordende bevolking.

<i>Betrokken partners</i>	Vzw Ecoso - project Buurtkar
<i>Rol van de provincie</i>	Financiële ondersteuning via impulssubsidie innovatieve projecten in de sociale economie en begeleiding bij opstart project
<i>Realisatieperiode</i>	sinds maart 2016 operationeel
<i>Meer informatie</i>	http://www.buurtkar.be/

Dorpen en sociale economie

De provincie Antwerpen wil een arbeidsmarkt creëren waar elke inwoner de kansen krijgt die hij verdient, met bijzondere aandacht voor maatschappelijk kwetsbare groepen. Hiervoor bouwt de provincie aan een sterke inclusieve economie, met oog voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en een lokaal en regionaal verankerde sociale economie. Door het steunen van initiatieven, kennisdeling, stimuleren van samenwerking, ondersteunen van sociale economieactoren en door zelf het goede voorbeeld te geven werkt de provincie aan een inclusieve economie, ook in dorpen.

Financiële ondersteuning

Provinciale portefeuille sociale economie voor advies en opleiding

Deze subsidie is bestemd voor organisaties in de sector van de sociale economie. De subsidie kan worden aangewend voor externe adviesopdrachten die leiden naar een inclusieve economie en/of opleidingen die het middenkader en leidinggevenden van die organisaties versterken.

https://www.provincieantwerpen.be/provinciebestuur/subsidies.masterdetail.html/p_detail_url/nl/dwep/dienst-economie-en-internationale-samenwerking/subsidies-deis/provinciale-portefeuille-sociale-economie-voor-advies-en-opleidi.html

Financiële ondersteuning

Impulssubsidie innovatieve projecten in de sociale economie

Deze subsidie richt zich naar sociale-economieorganisaties en -bedrijven evenals clusters van lokale besturen en bovenlokale samenwerkingsverbanden. De subsidie is bestemd voor innovatieve projecten in de sociale economie.

https://www.provincieantwerpen.be/provinciebestuur/subsidies.masterdetail.html/p_detail_url/nl/dwep/dienst-economie-en-internationale-samenwerking/subsidies-deis/reglement-betreffende-de-subsidiering-van-projecten-in-de-social.html

Financiële ondersteuning

Impulssubsidie arbeidszorg

De provincie Antwerpen geeft financiële steun aan organisaties die innovatieve projecten rond arbeidszorg willen opstarten. We willen de afstand tot de arbeidsmarkt bij arbeidszorgmedewerkers verkleinen.

https://www.provincieantwerpen.be/provinciebestuur/subsidies.masterdetail.html/p_detail_url/nl/dwep/dienst-welzijn-en-gezondheid/subsidies/provincie-geeft-stimulansen-aan-innovatieve-projecten-arbeidszorg.html

Contactpersoon:

Felix Van Roost
adviseur Sociale economie
Tel: 03 240 58 46

An Verboven
adviseur Sociale economie
Tel: 03 240 58 38

felix.vanroost@provincieantwerpen.be an.verboven@provincieantwerpen.be

Dorpen en **Zorg**

De provincie ontwikkelt een regionale en geïntegreerde aanpak rond zorg, meer specifiek de zorg in het dorp. Gemeentebesturen hebben veel taken op het vlak van zorg. Elke gemeente staat voor deze uitdaging, maar zeker waar specifieke zorg moet voorzien worden in (meerdere) kleine dorpen van gemeenten. Daar leeft vaak een grote zorgvraag door toenemende vergrijzing en een moeilijk te organiseren zorgaanbod door mobiliteitsproblemen, zorginstellingen op afstand en een lage bewoningsdichtheid. De provincie wil gemeenten ondersteunen bij deze uitdaging en verdiept zich daarom in het ontwikkelen van een gerichte aanpak 'zorg in het dorp'.

Inhoudelijke ondersteuning

Zorg in het Dorp

Er wordt volop gewerkt aan mogelijke inhoudelijke ondersteuning voor gemeenten bij het organiseren van zorg in hun dorpen. De meest recente informatie hierover kan steeds bekomen worden.

Financiële ondersteuning

Subsidie voor organisaties die een innovatief project willen opzetten dat zorginnovatie, zorg economie en arbeidsmarkt ten goede komen.

https://www.provincieantwerpen.be/provinciebestuur/subsidies.masterdetail.html/p_detail_url/nl/dwep/dienst-welzijn-en-gezondheid/subsidies/subsidie-voor-zorginnovatie---economie-en-arbeidsmarkt.html

Contactpersoon:

Herman De Pauw
adviseur Innovatieve zorg
Tel: 03 240 56 48

herman.depauw@provincieantwerpen.be

De Buurtbus

In de regio Malle-Zoersel-Zandhoven is een duidelijk tekort aan bijkomende vervoersmogelijkheden voor mensen met een zorgnood. Daarom werken deze drie gemeenten, in partnerschap met de zorginstellingen gevestigd op hun grondgebied, deze nieuwe dienstverlening uit: aangepast buurtvervoer voor mensen met een zorgnood / mobiliteitsbeperking.

Waarom is dit project belangrijk voor het dorp?

Dankzij de Buurtbus kunnen personen met een mobiliteitsbeperking, zowel thuiswonend als verblijvend in een voorziening, zich verplaatsen naar familie, vrienden, vrijetijdsbesteding, arbeidszorg (zinnvolle arbeidsmatige activiteiten),... Zo wordt het sociaal isolement tegengegaan waarin mensen met een beperkte mobiliteit in een landelijke omgeving dreigen terecht te komen.

<i>Betrokken partners</i>	KINA (publiekrechtelijke vereniging van OCMW's), OCMW's van Malle, Zoersel en Zandhoven, Handicar Zoersel, zorginstellingen in de regio
<i>Rol van de provincie</i>	Impulssubsidie en begeleiding bij opstart van het project (bv. samenbrengen van partners)
<i>Realisatieperiode</i>	Periode impulssubsidies: 1/03/2016 – 28/02/2019. Het is de intentie van de drie besturen om de Buurtbus nadien te bestendigen.
<i>Meer informatie</i>	http://www.zoersel.be/index.aspx?SGREF=10243&CREF=79788 http://www.meermobiel.be/nieuws/de-buurtbus-een-nieuwe-speler-het-zorgvervoerslandschap Website Peter Bellens over Buurtbus: http://www.peterbellens.be/nl/de-buurtbus-rijdt-uit

Dorpen en aangepast vervoer

Aangepast vervoer (met liftbus en/of begeleiding) beantwoordt aan de mobiliteitsbehoeften van personen met een mobiliteitsbeperking: mensen die wegens bijvoorbeeld ouderdom of een handicap slecht te been zijn en gebruik maken van hulpmiddelen zoals een rolstoel, rollator, scooter of (witte) stok. De provincie zet zich in voor aangepast vervoer zodat ook deze mensen zich kunnen verplaatsen en deel kunnen nemen aan het maatschappelijk leven. Zeker in dorpen, waar voorzieningen soms op grotere afstand liggen, is het goed organiseren van aangepast vervoer een belangrijke uitdaging.

Procesmatige ondersteuning

Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer (MAV)

De MAV is een dienst waar personen met een mobiliteitsbeperking telefonisch terecht kunnen voor algemene informatie of advies op maat m.b.t. aangepast vervoer. De MAV verwijst door of boekt in bepaalde gevallen zelf de rit. De MAV wordt door de provincie Antwerpen georganiseerd in opdracht van de Vlaamse Overheid.

<http://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dwep/dwg/aangepast-vervoer/mobiliteitscentrale-aangepast-vervoer.html>

<http://www.mav.info/>

Financiële ondersteuning

Impulssubsidie voor innovatieve projecten aangepast vervoer

Subsidies voor lokale besturen en organisaties uit verschillende sectoren die een project willen starten dat bijdraagt tot een optimalisatie en/of uitbreiding van het aanbod aangepast vervoer in de Provincie Antwerpen.

https://www.provincieantwerpen.be/welzijn-en-gezondheid/subsidies-welzijn-en-gezondheid.masterdetail.html/p_detail_url/nl/dwep/dienst-welzijn-en-gezondheid/subsidies/provincie-geeft-stimulansen-aan-innovatieve-projecten-voor-aange.html

Contactpersoon:

Wim De Weerd
adviseur Aangepast Vervoer
Tel: 03 240 56 52

wim.deweerd@provincieantwerpen.be

Karliën Smets (afwezig tot half 2019)
coördinator MAV
Tel: 03 240 61 90

karlien.smets@provincieantwerpen.be

COOP-DH in Zwijndrecht

Een detailhandelscoach van de provincie Antwerpen ging aan de slag in de gemeente Zwijndrecht. Hij loste er enkele essentiële vraagstukken op rond de relaties tussen wonen, winkelen en werken (in Zwijndrecht is er veel industrie). Ook mobiliteit en ruimtelijke ordening werden niet uit het oog verloren. Op detailhandelsvlak ligt Zwijndrecht tussen grote trekkers als Antwerpen en Beveren. Het project resulteerde in een kernafbakening met bijbehorend strategisch commercieel plan. Een aantal concrete acties bliezen de kern meer leven in.

Waarom is dit project belangrijk voor het dorp?

Een mooi lokaal detailhandelsaanbod, ook met een paar unieke winkels, zorgt voor een leefbare gemeente.

<i>Betrokken partners</i>	Gemeente Zwijndrecht, provincie Antwerpen.
<i>Rol van de provincie</i>	Dit project werd uitgevoerd in het kader van COOP-DH, COach Operatie Detailhandel.
<i>Realisatieperiode</i>	Studieopdrachten in 2014 en 2016

Dorpen en winkelen

Een lokaal en toegankelijk basisaanbod aan goederen en diensten speelt een cruciale rol bij de leefbaarheid van een dorp. Een gezonde en centrale handelskern is daarbij het thema, zowel in kleine als grote gemeenten. De provincie Antwerpen begeleidt gemeenten bij het uittekenen van een toekomstgericht detailhandelsbeleid én bij de uitvoering ervan. Ze stelt expertise en middelen ter beschikking die door de gemeenten ingezet kunnen worden voor beleidsondersteuning en -uitvoering met het oog op verbetering van de lokale detailhandel.

Procesmatige ondersteuning

COOP-DH (COach OPeratie Detailhandel)

De provincie biedt samen met POM Antwerpen een coachingstraject COOP-DH aan. Deze begeleiding op maat biedt een antwoord op specifieke detailhandelsvraagstukken die op gemeentelijk vlak gesteld worden. Steden en gemeenten kunnen op dit aanbod individueel intekenen ofwel samen met een cluster van (buur)gemeenten. De detailhandelscoaches van de provincie Antwerpen komen ter plaatse in de gemeentebesturen en werken samen met de betrokken schepenen, ambtenaren en handelaars een traject uit op maat van de gemeente.

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dwep/deis/detailhandelscoaches.html>

Inhoudelijke ondersteuning

Toolbox voor detailhandelsbeleid

In de toolbox detailhandel vinden gemeentebesturen een aantal instrumenten voor de analyse, evaluatie, uitwerking en/of bijsturing van het detailhandelsbeleid en -aanbod. Zo is er de gemeentelijke feitenfiche voor detailhandel, waarin o.a. alle cijfers staan over detailhandelsvraag en -aanbod in de gemeente. De feitenfiche wordt jaarlijks geüpdatet. Naast de feitenfiche kan Locatus gebruikt worden om het actuele aanbod in heel Vlaanderen te bekijken. De provincie Antwerpen biedt de gemeentebesturen gratis toegang tot deze online databank.

De gemeentebesturen kunnen verder ook hun vragen stellen met betrekking tot marktruimteberekening, bijvoorbeeld van grootschalige detailhandelsconcentraties. Hiervoor doen we beroep op ons instrument Retail Compass.

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dwep/deis/detailhandelscoaches/toolbox-detailhandel.html>

Inhoudelijke ondersteuning

Ad hoc ondersteuning gemeentelijk detailhandelsbeleid

Geïnspireerd door de provinciale visie op detailhandel, staan de provinciale experts detailhandel klaar voor ad hoc ondersteuning van gemeentebesturen. Deze dienstverlening richt zich op het onderzoeken van gerichte detailhandelsvraagstukken.

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dwep/deis/detailhandelscoaches/detailhandelsbeleid.html>

Contactpersoon:

Greet Castermans
adviseur Detailhandel
greet.castermans@provincieantwerpen.be

Soraya Stuer
adviseur Detailhandel
Tel: 03 240 58 24
Soraya.stuer@provincieantwerpen.be

Meerle, ons dorp

Samen met Innovatiesteunpunt en gefinancierd met een subsidie van LEADER MarkAante Kempen heeft RURANT de stad Hoogstraten ondersteund om op een participatieve manier een integraal ruimtelijk plan op te maken voor de dorpskern van Meerle.

Waarom is dit project belangrijk voor het dorp?

De leefbaarheid van het dorp is een zaak van iedereen: zowel inwoners als beleidsmakers. Door een integrale en innovatieve aanpak kunnen ze samen een traject opzetten voor de toekomst van hun dorp.

<i>Betrokken partners</i>	RURANTvzw, Innovatiesteunpunt vzw, Stad Hoogstraten
<i>Rol van de provincie</i>	Subsidies (via leader)
<i>Realisatieperiode</i>	2013-2015
<i>Meer informatie</i>	www.rurant.be

Dorpen en participatie

RURANT vzw ondersteunt participatieve trajecten in dorpen. Via een innovatieve aanpak kunnen inwoners en beleid samen een traject opzetten voor de toekomst van hun dorp. Via een inspraaktraject wordt een integraal en gedragen dorpsontwikkelingsplan opgemaakt, want een veerkrachtig dorp is een zaak van iedereen.

Procesmatige ondersteuning

Handleiding 'DORPenBOUWERS'

Een praktische handleiding waarmee lokale overheden zelf aan de slag kunnen om via een inspraaktraject te komen tot een integraal dorpsbestemmingsplan.

[Op te vragen bij RURANT vzw, Hooibeeksedijk 1, 2440 Geel, 014/852707, \[info@rurant.be\]\(mailto:info@rurant.be\)](#)

Procesmatige ondersteuning

Dienstverlening 'Dorpenmaker'

Dit behoort tot de dienstverlening van Rurant om lokale besturen te ondersteunen om te komen tot een integraal dorpsbestemmingsplan, via een inspraaktraject.

www.rurant.be

Contactpersoon:

Wim Poelmans

Coördinator

Tel: 014 85 27 07

wim.poelmans@rurant.be

Horecabewustwordingstraject Geel

Dit project is het verhaal van een horecabewustwordingstraject in Geel, in de stadskern en de omliggende gehuchten. Het opzetten van een horecabewustwordingstraject is bedoeld om uitbaters van cafés, brasseries en tavernes en toeristische ondernemers warm te maken voor streekgebonden producten. Hiervoor werden verschillende acties opgezet, waaronder enquêtering, interactieve brainstormsessies en een B2B event.

Waarom is dit project belangrijk voor het dorp?

Zowel het imago van stad en streek als de lokale economie én het milieu zijn daar immers bij gebaat. Bovendien zijn beide partijen – lokale voedselproducenten en horecaondernemers – vragende partij voor een nauwere samenwerking. Sommigen deden al een tijdje zaken met elkaar, tot ieders tevredenheid, maar iedereen was ervan overtuigd dat het nog beter kon.

<i>Betrokken partners</i>	RURANTvzw, Provincie Antwerpen, dienst economie & internationale samenwerking, Stad Geel, Dienst Toerisme, Toerisme Provincie Antwerpen, Provincie Antwerpen, dienst landbouw- en plattelandsbeleid, Lekkers met Streken, Academie voor streekgebonden producten
<i>Rol van de provincie</i>	Projectsubsidie vanuit Dienst Economie
<i>Realisatieperiode</i>	2014
<i>Meer informatie</i>	www.rurant.be

Dorpen en lokaal voedsel

De meerwaarde van lokaal voedsel is zowel economisch, ecologisch als sociaal. Denk maar aan de versterking van de lokale economie, de verhoging van de toeristische uitstraling van het dorp en de versterking van de sociale cohesie en het identiteitsgevoel. Zowel de provincie als vzw RURANT werken rond lokaal voedsel, hoeve- en streekproducten.

Procesmatige ondersteuning

Dienstverlening: uitvoering van een horecabewustwordingstraject

RURANT biedt aan lokale besturen de begeleiding van een horecabewustwordingstraject op maat aan. Steden en gemeenten kunnen op dit aanbod individueel intekenen of eventueel samen met een cluster van gemeenten.

www.rurant.be

Procesmatige ondersteuning

Draaiboek 'De grote versiertruc'

Met dit draaiboek kunnen lokale overheden zelf aan de slag met het maken van een lokale voedselstrategie.

www.rurant.be

Procesmatige ondersteuning

Dienstverlening: de opmaak van een lokale voedselstrategie

RURANT ondersteunt lokale overheden bij het opmaken van een lokale voedselstrategie, op maat van de gemeente.

www.rurant.be

Contactpersoon:

Wim Poelmans

Coördinator

Tel: 014 85 27 07

wim.poelmans@urant.be

See2Do

In See2Do! werken Vlaamse en Nederlandse partners samen om burgers en lokale overheden aan te zetten tot een energie-efficiënte gebouwrenovatie. Hierbij wordt het “Doen door Zien” principe gevolgd. Kamp C voert voor dit project huisbezoeken uit en geeft bouwadvies aan huis.

Waarom is dit project belangrijk voor het dorp?

Als één iemand in een wijk of straat aan een renovatie begint, inspireert dat ook de burens. Het werkt als een trigger voor de stad/wijk om mee te renoveren en op die manier het bestaand woningpatrimonium in het dorp energiezuiniger te krijgen. Kamp C en de provincie wil mensen die de intentie hebben om te renoveren met dit project ontzorgen. De adviseurs van Kamp C ontwikkelen daarnaast ook tools om het renovatieproces te vereenvoudigen en laagdrempeliger te maken zodat mensen ook een beter inzicht krijgen in de kostprijs van een renovatie.

<i>Betrokken partners</i>	Interleuven (Projectverantwoordelijke), IGEMO, West-Vlaamse Intercommunale, Kamp , Provincie Antwerpen, Stad Mechelen, Stad Brugge, SVK Brugge, Provincie Oost-Vlaanderen, Thomas More Kempen, Gemeente Bekkevoort, Vives, Syntra West, Gemeente Maastricht, Gemeente Weert, Gemeente Breda, Gemeente Helmond
<i>Rol van de provincie</i>	Ondersteuning
<i>Realisatieperiode</i>	Het project loopt van 01/05/2016 tot 30/04/2019.
<i>Meer informatie</i>	https://www.kampc.be/nieuws.masterdetail.html/p_detail_url/nl/dwep/kampc/nieuws/europees-project-see2do--goedgekeurd.html

Dorpen en duurzaam bouwen en wonen

Kamp C wil als provinciaal centrum Duurzaam bouwen en wonen ondersteuning bieden aan alle sectoren die een rol spelen in de transitie naar een duurzame samenleving. De focus van Kamp C ligt daarbij vooral op het aanpassen van het huidig patrimonium en het toepassen van nieuwe innovatieve technieken en bouwconcepten. Dorpen staan de dag van vandaag voor enorme uitdagingen en scoren het slechtst op gebied van duurzaam wonen. In die problematiek kan Kamp C ondersteunend werken en advies verlenen om zulke problemen aan te pakken en zelfs concreet acties te ondernemen.

Procesmatige ondersteuning

Inhoudelijke ondersteuning

Dienstverlening

Kamp C geeft geen subsidies maar werkt wel samen met onze partners aan Europese projecten. Bij Kamp C werken we dus vooral procesmatig door middel van projectbegeleiding bijvoorbeeld, maar ook inhoudelijk aan de hand van onze bouwadviezen en infosessies.

www.kampc.be

Contactpersoon:

An De Vriendt
Jet Groen
Dirk Verbeeck
Piet Wielemans

Architect/adviseur duurzaam bouwen en wonen

Tel: 014 27 96 50

an.devriendt@kampc.be

Dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid
Koningin Elisabethlei 22
2018 Antwerpen
Tel: 03 240 58 00
platteland@provincieantwerpen.be